

Jaarverslag SCCM 2017

R180516 versie 1 juni 2018

Vastgesteld door het bestuur op 1 juni 2018

SCCM
Kettingstraat 2, Den Haag
Postbus 13507
2501 EM DEN HAAG
Telefoon: 070-3623981
E-mail: info@sccm.nl
Website: www.sccm.nl

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding
- 2 Stand van zaken beleidsmatig
- 3 Stand van zaken kwantitatief
- 4 Activiteiten in 2017
- 5 Ontwikkelingen en beleid 2018

Bijlagen

- Overzicht samenstelling bestuur en CCvD's.
- Overzicht certificatie-instellingen waarmee SCCM een overeenkomst heeft.
- Overzicht bedrijven geregistreerd als deelnemer aan de EMAS-verordening.

SCCM - Platform voor certificatie milieu- en arbomanagementsystemen

SCCM werkt samen met het bedrijfsleven, overheden, certificatie-instellingen en andere belanghebbenden aan een eenduidig en gewaardeerd certificaat voor ISO 14001 (milieu), EMAS (milieu), ISO 50001 (energie) en ISO 45001/OHSAS 18001 (gezond en veilig werken). SCCM stelt daarvoor onder andere de certificatieschema's op. Alle activiteiten van SCCM zijn gericht op het gebruik van managementsystemen om de prestaties van bedrijven en organisaties te verbeteren, risico's te beperken en de relatie met klanten en overheden te versterken. Met een (gecertificeerd) managementsysteem leggen organisaties een goede basis voor duurzaam ondernemen.

Www.sccm.nl is het centrale informatiepunt. Naast overzichten van gecertificeerde organisaties en aangesloten certificatie-instellingen biedt de website hulpmiddelen en tips voor het invoeren van een managementsysteem.

1 Inleiding

Het jaarverslag 2017 is het tweeëntwintigste jaarverslag van SCCM. Dit jaarverslag geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in 2017 en de plannen voor 2018.

Naast dit door het bestuur opgestelde jaarverslag is er een jaarrekening over 2017. Deze is opgesteld door het accountantskantoor Mazars Paardekooper Hoffman NV. In dit jaarverslag wordt alleen een korte omschrijving van de financiële situatie gegeven.

2 Stand van zaken in hoofdlijnen

Dit hoofdstuk geeft de stand van zaken met betrekking tot een aantal beleidsmatige ontwikkelingen.

Na een sterke groei van het aantal ISO 14001- en OHSAS 18001-certificaten in de periode 2009-2014 is in de jaren 2015-2016 de groei afgevlakt. In 2017 is het aantal certificaten min of meer gelijk, het aantal vestigingen dat onder de certificaten valt is daarentegen wel gestegen. In hoofdstuk 3 worden daarvoor meer achtergronden gegeven, in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de verwachtingen voor 2018.

Het jaar 2017 is het tweede jaar in de uitvoering van het beleidsplan 2016-2020. Begin 2016 heeft het bestuur dit beleidsplan vastgesteld. Onderstaand een toelichting van de stand van zaken voor de belangrijkste beleidslijnen.

Waardering managementsysteemcertificatie door toezichthouders

Een belangrijke doelstelling van SCCM is dat de aanwezigheid van een ISO 14001/ISO 50001/ISO 45001/OHSAS 18001-certificaat betekent dat het betreffende managementsysteem een zodanige kwaliteit heeft dat het proces van vergunningverlening en/of toezicht van de overheid daar op kan worden aangepast. Dit zou voor zowel overheid als bedrijf voordelen moeten bieden.

Voor de verschillende onderwerpen waarop SCCM actief is, verschilt het beleid van de overheid met betrekking tot gecertificeerde managementsystemen.

ISO 14001

ISO 14001 heeft vooral relevantie voor toezicht op en eisen uit Wet Milieubeheer, Activiteitenbesluit, Waterwet en direct werkende EU-regelgeving. De Omgevingsdiensten zijn veelal belast met de uitvoering.

Bij de oprichting van SCCM was een belangrijke doelstelling om bij vergunningverlening en toezicht gebruik te maken van de aanwezigheid van een gecertificeerd milieumanagementsysteem. Daar is destijds de Vergunning op Hoofdzaken voor ontwikkeld. Deze ontwikkeling is om verschillende redenen niet van de grond gekomen. Bij een beperkt aantal organisaties is een dergelijke vergunning aanwezig en/of is in de vergunning een eis tot het hebben van een gecertificeerd milieumanagementsysteem opgenomen.

Bij het toezicht op de milieuwet- en regelgeving wordt slechts in zeer beperkte mate gebruik gemaakt van de aanwezigheid van een milieumanagementsysteem en de informatie die door middel van het systeem beschikbaar is. Of hier gebruik van wordt gemaakt is sterk afhankelijk van de kennis en inzichten van individuele toezichthouders. Alleen in de provincies Drenthe en Noord-Brabant is er structurelere aandacht voor een meer systeemgerichte benadering van het toezicht.

Er is een aantal belemmeringen:

- Omgevingsdiensten werken zelfstandig in opdracht van gemeenten en provincies en er is geen landelijk beleid met betrekking tot het gebruik van gecertificeerde managementsystemen.
- De kennis bij toezichthouders over de inhoud van een managementsysteem en de informatie die daarmee beschikbaar komt is beperkt.
- Voorvallen waarbij bedrijven met een ISO 14001-certificaat negatief in het nieuws komen leiden tot een sceptische houding.
- De verwachtingen ten aanzien van gecertificeerde managementsystemen zijn soms te hoog.

Ministerie IenM heeft in 2016 geprobeerd om, in het kader van de ontwikkeling van de Omgevingswet op dit thema nieuw beleid te ontwikkelen. Na een eerste bijeenkomst is hier geen vervolg aan gegeven.

In 2017 is geprobeerd om een pilot van de grond te krijgen om ervaring op te doen met ISO 14001-certificatie in combinatie met toepassing van de NTA 8620-norm voor veiligheidsmanagementsystemen in het kader van BRZO. Dit als vervolg op de 'Odfjell-case' van een aantal jaren geleden. Het is in 2017 niet gelukt om voor deze pilot voldoende bedrijven te vinden.

ISO 50001/CO₂-reductiemanagement met ISO 14001

Het ISO 50001-certificaat en het certificaat CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 kunnen worden gebruikt om te voldoen aan de plicht die een bepaalde categorie organisaties heeft om een energieaudit uit te voeren. Deze verplichting komt voort uit de Europese Energie Efficiency Directive (EED).

Voor het ISO 50001-certificaat ligt het gebruik van het certificaat vast in de EED. Voor het certificaat CO₂-reductie met ISO 14001 moet dit formeel door RVO worden vastgelegd in een zogenaamde factsheet die door Omgevingsdiensten als leidraad worden gebruikt. In 2017 is RVO gevraagd deze factsheet op te stellen. Deze wordt in 2018 verwacht en is inmiddels gepubliceerd.

Nu deze factsheet beschikbaar is, zal ook de bekendheid van het schema bij toezichthouders worden verhoogd.

OHSAS 18001/ISO 45001 - Gezond en veilig werken

Voor OHSAS 18001 is er een formele relatie tussen certificatie en overheidstoezicht. Inspectie SZW heeft bepaald dat de frequentie van het toezicht bij organisaties met een OHSAS 18001-certificaat wordt verlaagd. Uitzondering hierop vormen organisaties waar incidenten plaatsvinden en organisaties waarop het BRZO van toepassing is.

Met de komst van de ISO 45001 moet Inspectie SZW het beleid opnieuw vaststellen. Door SCCM is in 2017 het voorstel gedaan om het beleid te koppelen aan certificaten die zijn verstrekt op basis van het certificatieschema van SCCM. In 2018 wordt beleid van Inspectie SZW verwacht.

Hoge kwaliteit van gecertificeerde managementsystemen

De kwaliteit van het gecertificeerde managementsysteem staat centraal in de activiteiten van SCCM. Alleen bij een kwalitatief goed managementsysteem zal een gecertificeerde organisatie ook de beoogde toegevoegde waarde ervaren. Partijen die belang hechten aan het certificaat (waaronder de toezichthouders) gaan ook uit van deze kwaliteit.

SCCM biedt veel hulpmiddelen en informatie die organisaties kunnen gebruiken om een goed managementsysteem op te zetten en/of dit steeds te verbeteren. In 2017 zijn weer verschillende nieuwe informatiebladen gepubliceerd en gratis webinars verzorgd.

Omdat veel organisaties bij het opzetten van een managementsysteem een adviseur inschakelen hebben deze een belangrijke invloed op de kwaliteit van de ingevoerde managementsystemen. Om die reden is SCCM in 2016 gestart met de organisatie van adviseursmiddagen. Gezien het succes van de eerste adviseursmiddag in 2016 is dit in 2017 nog een aantal keren aangeboden. In 2018 wordt een programma ontwikkeld voor ISO 45001 en een vervolg op het ISO 14001-programma.

Certificatie met toegevoegde waarde

Om ervoor te zorgen dat gecertificeerde organisaties ook gecertificeerd willen blijven is van belang dat het certificatieproces ook toegevoegde waarde levert. Eerder onderzoek wijst uit dat een belangrijke toegevoegde waarde van certificatie is: het 'scherp houden' van de organisatie. Hiervoor is het nodig dat auditors beschikken over actuele kennis.

De activiteiten van SCCM zijn erop gericht om certificatie-instellingen te ondersteunen bij het aanbieden van instrumenten en het actueel houden van kennis van auditors:

- Jaarlijks worden zogenaamde auditordagen georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten worden onder andere sprekers uitgenodigd om een bepaald thema toe te lichten (zie hoofdstuk 4).
- Samenvattingen van de belangrijkste wet- en regelgeving worden gepubliceerd op mijn.sccm.nl en halfjaarlijks wordt een overzicht van wijzigingen in wet- en regelgeving uitgebracht.
- Nieuwe instrumenten worden ontwikkeld waarmee extra toegevoegde waarde kan worden geleverd. Het in 2017 ontwikkelde certificatieschema 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' is daarvan een voorbeeld (zie hoofdstuk 7).

Toepassing van SCCM-certificatieschema's in NL

SCCM streeft naar een zo breed mogelijke toepassing van de SCCM-certificatieschema's in Nederland. Om die reden wordt certificatie-instellingen de mogelijkheid geboden om de certificatieschema's van SCCM onder buitenlandse accreditatie toe te passen. Twee certificatie-instellingen hebben een overeenkomst met SCCM voor deze toepassing. Voor de uitvoering hiervan is de medewerking van de buitenlandse accreditatie-instellingen vereist. De afstemming hierover blijkt in de praktijk enige tijd te vragen omdat deze organisaties minder bekend zijn met het begrip schemabeheer. In 2017 is er wel vooruitgang geboekt maar is nog geen eindpunt bereikt.

3 Stand van zaken kwantitatief

In dit hoofdstuk wordt een kwantitatief overzicht gegeven in de ontwikkeling van ISO 14001-, ISO 50001- en ISO 45001/OHSAS 18001-certificatie en de EMAS-registratie in Nederland.

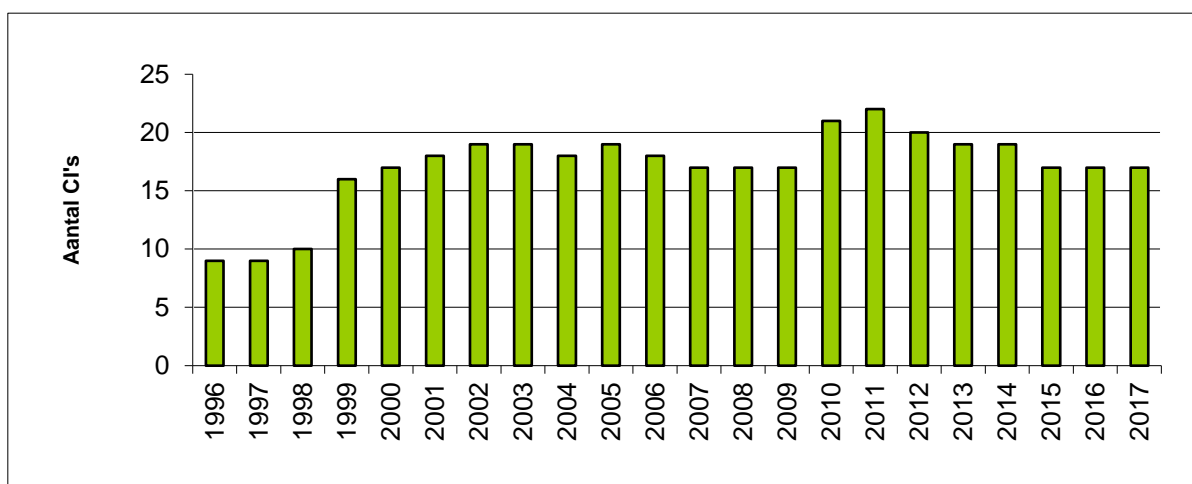
Certificatie-instellingen aangesloten voor ISO 14001

In 2017 is het aantal aangesloten certificatie-instellingen (CI's) voor ISO 14001 niet gewijzigd (17 aangesloten CI's). Deze CI's zijn erkend door de Raad voor Accreditatie (RvA) en hebben een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema van SCCM. Er zijn geen certificatie-instellingen in procedure bij de RvA voor een nieuwe accreditatie.

Er zijn twee certificatie-instellingen die naast de RvA-accreditatie het ISO 14001-certificatieschema van SCCM aanbieden onder buitenlandse accreditatie (ANAB en UKAS).

In figuur 1 is de ontwikkeling van het aantal aangesloten certificatie-instellingen voor ISO 14001 weergegeven. Sinds 2011 is het aantal aangesloten certificatie-instellingen licht gedaald. De daling houdt verband met fusies en/of overnames van certificatie-instellingen en met het stoppen met systeemcertificatie. Dit laatste betreft certificatie-instellingen die maar een beperkt aantal certificaten hadden verstrekt.

Figuur 1: Ontwikkeling aantal bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen voor ISO 14001 (1996-2017)

Eind 2017 had een van de certificatie-instellingen tevens een overeenkomst voor het gebruik van het EMAS-verificatiesysteem. Dit aantal is niet gewijzigd.

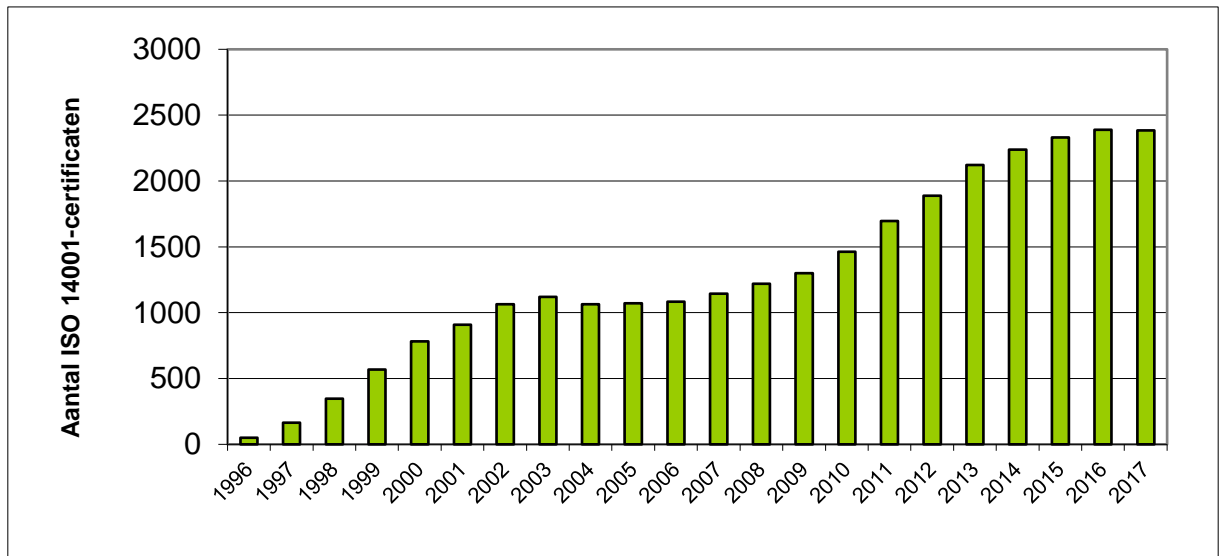
In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de certificatie-instellingen met een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema en/of het EMAS-verificatiesysteem.

ISO 14001-gecertificeerde organisaties in Nederland

Eind 2017 stonden in totaal 2.456 organisaties bij SCCM geregistreerd met een ISO 14001-certificaat (waarvan 2.383 in Nederland). Eind 2016 waren dit 2.472 organisaties (waarvan 2.390 in Nederland). In figuur 2 is de ontwikkeling van het aantal organisaties met een ISO 14001-gecertificeerd milieumanagementsysteem in Nederland weergegeven.

Op de internetsite van SCCM staan alle organisaties die ISO 14001-gecertificeerd zijn door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling. Selecties van de gecertificeerde bedrijven kunnen worden gemaakt naar bijvoorbeeld bedrijfstak.

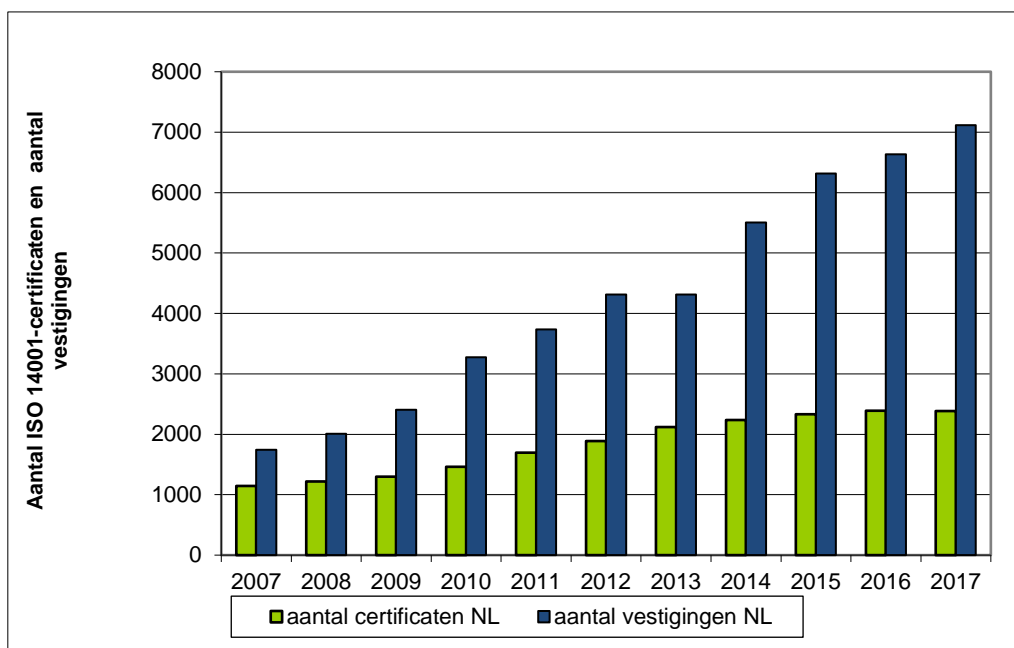
Figuur 2: Aantal organisaties in Nederland met een gecertificeerd milieumanagementsysteem volgens ISO 14001 op 31 december

De groei van het aantal ISO 14001-certificaten sinds 2008 houdt verband met het toenemende belang dat organisaties hechten aan maatschappelijk verantwoord/duurzaam ondernemen. Het milieubeleid vormt voor veel organisaties een belangrijke pijler van het MVO-beleid. Door het invoeren van een milieumanagementsysteem wordt zowel de ontwikkeling als de uitvoering van dit belangrijke onderdeel van het MVO-beleid geborgd. Met een certificaat wordt de kwaliteit hiervan aangetoond. Steeds vaker wordt bij de selectie van leveranciers om een ISO 14001-certificaat gevraagd.

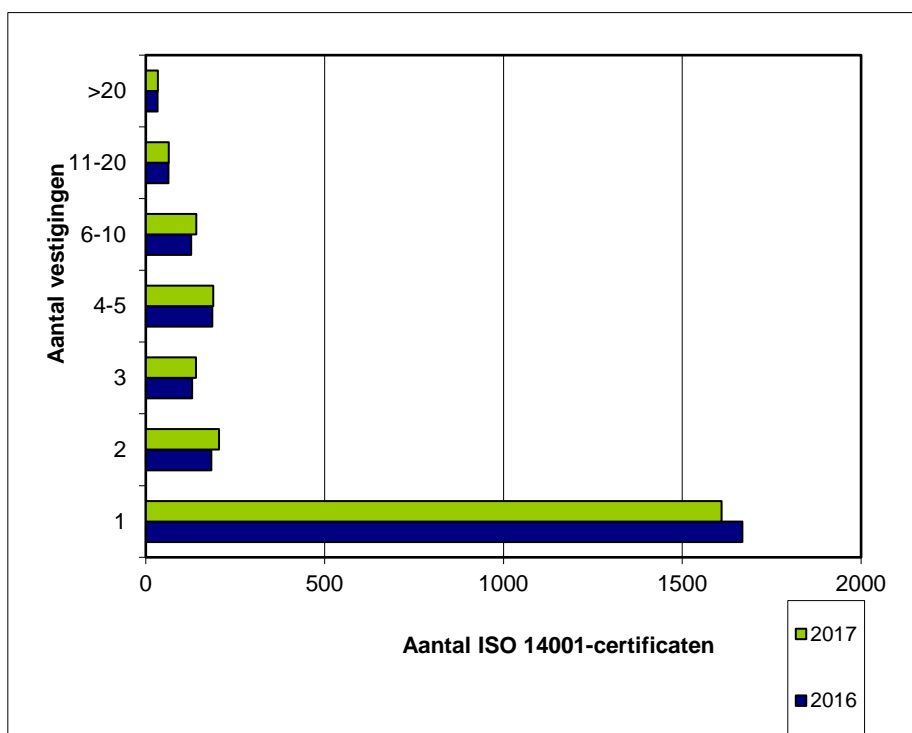
Een organisatie kan ervoor kiezen om bedrijfsonderdelen of vestigingen afzonderlijk te certificeren of om de verschillende bedrijfsonderdelen of vestigingen onder één (concern)certificaat onder te brengen. In figuur 3 is de ontwikkeling van zowel het aantal certificaten als vestigingen met een ISO 14001-certificaat te zien. Sinds 2013 is het aantal vestigingen sterker toegenomen dan het aantal certificaten. Dit betekent dat er gemiddeld meer vestigingen per certificaat komen. In 2017 heeft deze trend zich voortgezet

Figuur 3: Aantal certificaten en aantal vestigingen van organisaties in Nederland met een gecertificeerd milieumanagementsysteem volgens ISO 14001 op 31 december

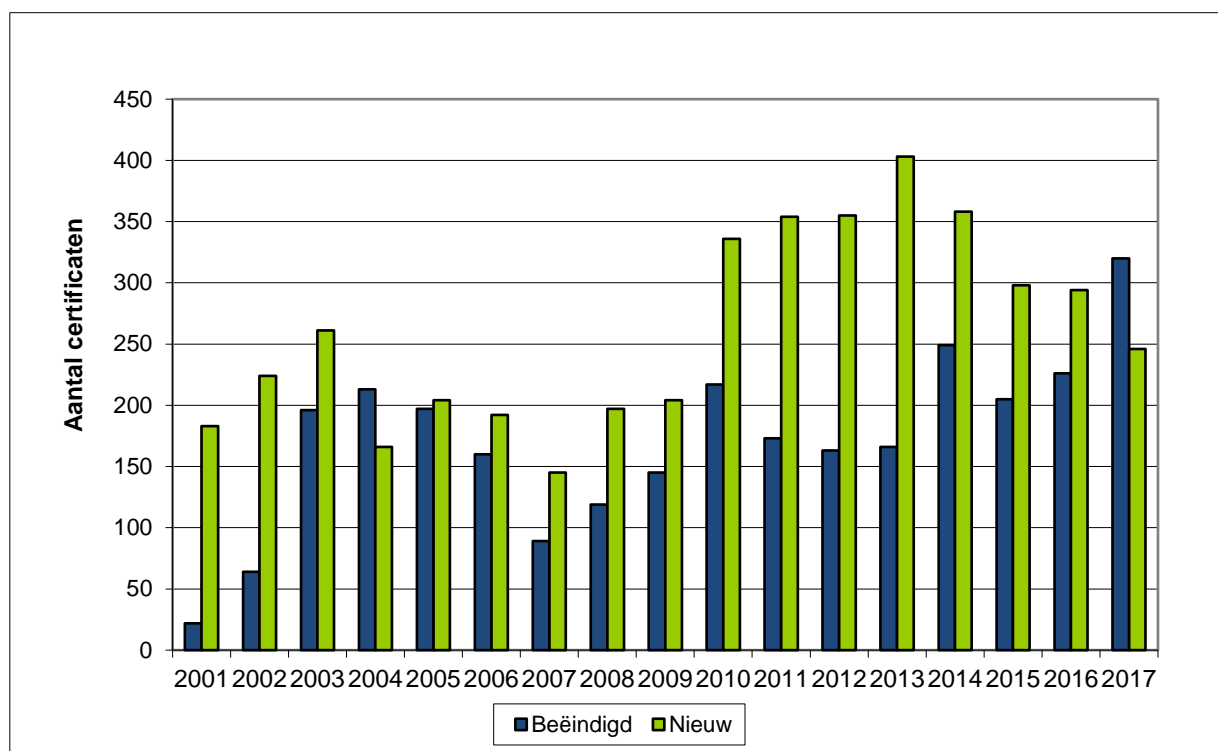
In figuur 4 is te zien dat de meeste certificaten betrekking hebben op één afzonderlijke vestiging of bedrijfsonderdeel. Opvallend is dat in 2017 het aantal organisaties met meer dan één vestiging is gestegen.

Figuur 4: Aantal ISO 14001-certificaten in Nederland verdeeld naar aantal vestigingen per certificaat op 31 december

Eind 2017 waren er in Nederland totaal 773 organisaties met meer dan één vestiging op een certificaat (722 eind 2016). Daarvan hadden er 345 met twee of drie vestigingen, 330 met vier tot tien vestigingen en 34 organisaties met meer dan twintig vestigingen een ISO 14001-certificaat. De organisatie met de meeste vestigingen op één certificaat heeft er in totaal 269. In totaal zijn er 7.118 organisaties, bedrijfsonderdelen of vestigingen met een ISO 14001-certificaat in Nederland (6.633 eind 2016). In de periode 2008 tot 2017 steeg het totale aantal vestigingen dat onder een ISO 14001-certificaat valt, veel sneller dan het aantal certificaten. Het aantal certificaten in Nederland is in 2017 min of meer gelijk gebleven en het aantal vestigingen is met 5% gestegen.

Figuur 5: Aantal toegevoegde en aantal beëindigde ISO 14001-certificaten in Nederland

In figuur 5 is het aantal ISO 14001-certificaten weergegeven dat in de periode 2001 - 2017 is toegevoegd aan de SCCM-database en het aantal certificaten dat in deze periode is verwijderd uit de SCCM-database. In 2017 is opvallend dat het aantal verwijderde voor het eerst sinds 2004 hoger is dan het aantal nieuwe certificaten. De situatie in 2017 was afwijkend ten opzichte van andere jaren omdat een van de CI's eind 2016/begin 2017 geschorst is geweest door de RvA. Door deze schorsing konden certificaten niet worden verlengd en moesten deze uit de database van SCCM worden verwijderd.

Uit onderzoek naar de verwijderde certificaten in het verleden is naar voren gekomen dat circa 30% van de verwijderde certificaten op een later moment weer als 'nieuw' certificaat terugkomt. Het verwijderen en weer toevoegen houdt verband met:

- uitloop van herbeoordelingen en herstel van afwijkingen waardoor een certificaat tijdelijk niet geldig is (orde van grootte 20%);
- de overgang naar een andere certificatie-instelling. Het certificaat wordt dan verwijderd en wordt later door de nieuwe certificatie-instelling weer aangemeld (orde van grootte 60%);
- veranderingen in een organisatie (bijvoorbeeld samenvoeging van vestigingen, overname en naamswijziging) betekenen dat een certificaat eerst wordt verwijderd en later op een andere manier terugkomt (orde van grootte 20%).

Voor een deel komen verwijderde certificaten niet terug. Dit hangt samen met:

- samenvoegen van certificaten van verschillende vestigingen in één certificaat voor de gehele organisatie. De vestiging is dus feitelijk niet gestopt maar ondergebracht onder een ander certificaat. Dit is in 2017 vaak aan de orde geweest;
- beëindiging van ISO 14001-certificatie omdat de gecertificeerde organisatie de toegevoegde waarde niet langer ziet of niet langer aan de eisen kan voldoen. Het laatste hangt dan vaak samen met belangrijke afwijkingen bij audits. Deze kunnen kan aanleiding zijn voor schorsing of intrekking van het certificaat;
- overgang naar een CI welke het certificaat afgeeft op basis van een buitenlandse accreditatie.

Wanneer een certificatie-instelling tijdens audits afwijkingen constateert, treedt vervolgens een procedure in werking waarbij de organisatie de kans krijgt corrigerende maatregelen te nemen. Wanneer corrigerende maatregelen niet tijdig zijn ingevoerd of niet werken wordt het certificaat tijdelijk geschorst. Intrekking van een certificaat is aan de orde wanneer tijdens de periode van schorsing de afwijkingen nog steeds niet zijn opgelost of wanneer aan andere contractuele voorwaarden niet is voldaan (bijvoorbeeld financiële verplichtingen). Wanneer er veel afwijkingen zijn, houdt de betreffende gecertificeerde organisatie meestal 'de eer aan zichzelf' en beëindigt zelf de certificatie-overeenkomst om zo schorsing of intrekking te voorkomen. In tabel 1 is het aantal certificaten weergegeven dat door certificatie-instellingen is geschorst of ingetrokken.

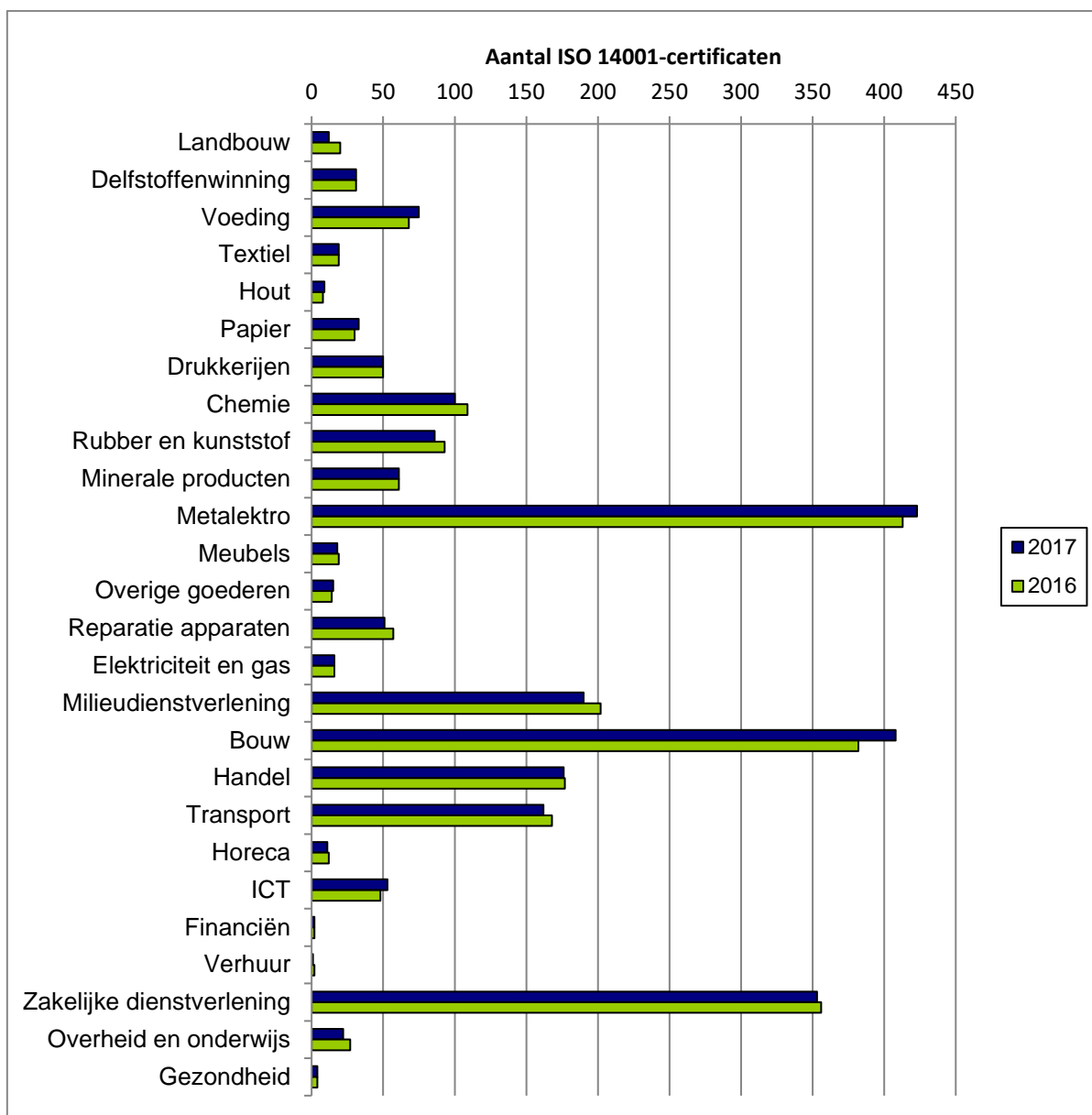
Tabel 1: Aantal ingetrokken en tijdelijk geschorste ISO 14001-certificaten (tijdelijk geschorst wil zeggen dat een certificaat in het betreffende jaar een periode niet geldig is geweest en de schorsing ook weer is opgeheven).

	Ingetrokken	Tijdelijk geschorst
2017	23	4
2016	32	24
2015	26	3
2014	22	6
2013	17	1
2012	22	4
2011	9	2
2010	8	3

De certificatie-instellingen worden viermaal per jaar door SCCM geattendeerd op ISO 14001-certificaten die staan geregistreerd en waarvan de looptijd volgens de registratie bij SCCM is verstreken. Certificaten die niet op korte termijn worden verlengd, worden (eventueel tijdelijk) uit de registratie verwijderd. Op deze manier blijft het bestand op internet actueel.

In de volgende figuur is de verdeling van de ISO 14001-gecertificeerde organisaties weergegeven naar sector.

Figuur 6: Organisaties met ISO 14001-certificaat in Nederland verdeeld naar sector op 31 december 2016 en 31 december 2017

De metalektr is de sector waarin eind december 2017 de meeste ISO 14001-certificaten zijn verstrekt (425).

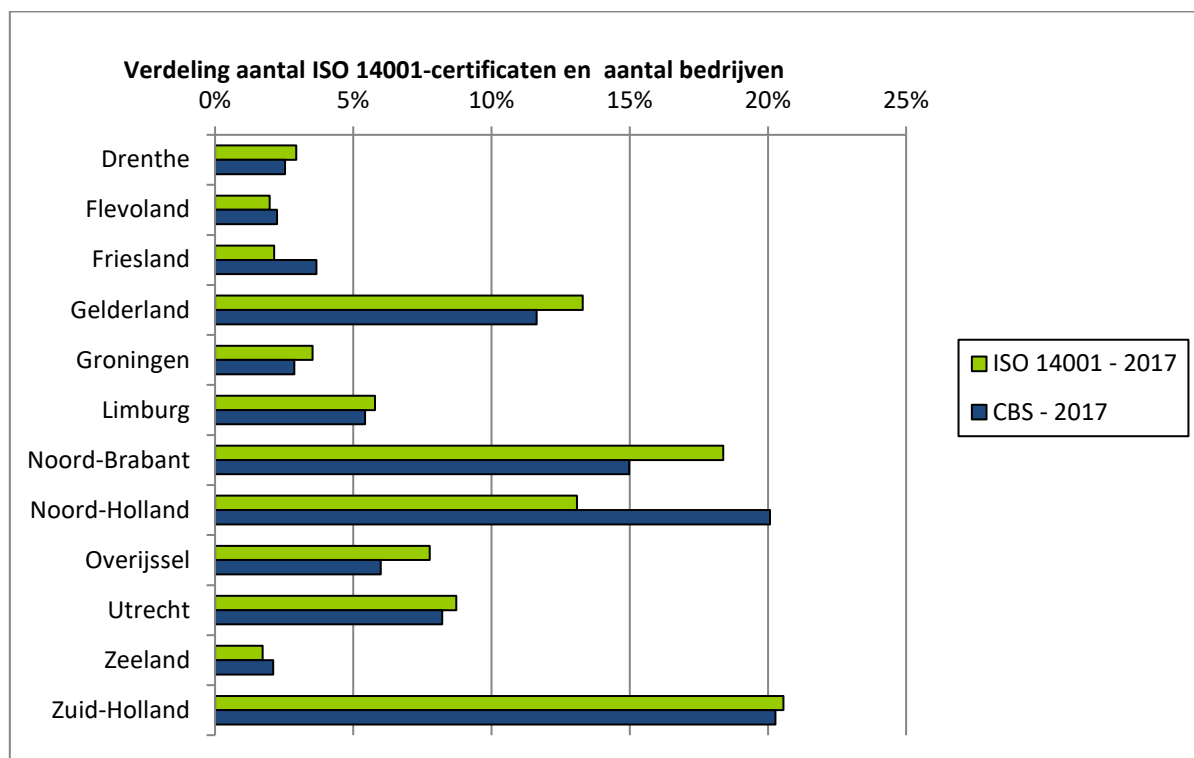
In 2017 zijn de meeste nieuwe certificaten geregistreerd in de sectoren:

- Bouwnijverheid (+50)
- Metalektr (+50)
- Zakelijke dienstverlening (+39)
- Groot- en detailhandel en garagebedrijven (+23)
- Transport (+16)
- Milieudienstverlening (+15)

De bovenstaande cijfers betreffen de nieuwe certificaten. In figuur 6 is bij de vergelijking van 2016 en 2017 het saldo van verwijderde en nieuwe certificaten te zien.

In de figuur 7 is te zien dat relatief veel ISO 14001-certificaten zijn verstrekt in de Provincie Noord-Brabant en relatief weinig in de Provincie Noord-Holland. In deze figuur is een vergelijking gemaakt van het aantal bedrijven (exclusief landbouw) in de provincies op basis van CBS-informatie met het aantal bij SCCM geregistreerde certificaten.

Figuur 7: Verdeling aantal ISO 14001-certificaten en aantal bedrijven naar provincie

Om een indruk te geven van het aantal ISO 14001-gecertificeerde organisaties ten opzichte van het totale aantal aanwezige organisaties is voor een aantal categorieën van organisaties geanalyseerd in hoeverre de organisaties in deze categorie ook voorkomen in het bestand van bij SCCM geregistreerde ISO 14001-certificaten.

Voor een aantal sectoren is het aantal ISO 14001-certificaten vergeleken met de ledenlijst van brancheorganisaties. Uit praktische overwegingen is dit alleen gedaan voor brancheorganisaties met een overzichtelijk aantal leden.

Tabel 2: Vergelijking groepen bedrijven met SCCM-registratie van ISO 14001-certificaten

Groep bedrijven	Aantal leden of bedrijven	% van het aantal leden of bedrijven met een of meer ISO 14001-gecertificeerde organisaties/vestigingen in de SCCM-database*
AEX-genoteerde bedrijven	25	36%
BRZO-plichtige bedrijven	409	32%
Bovenste 25 bedrijven uit transparantiebenchmark MVO-beleid Ministerie van Economische	25	44%
Bovenste 100 bedrijven uit transparantiebenchmark ministerie EZ	100	32%
Leden Vereniging Afvalbedrijven	50	58%
Leden VNCI (Chemie)	157	30%
Leden VHCP (Handel Chemie)	28	32%
Leden VNPI (Petrochemie)	13	15%
Leden VNP (Papier en karton)	17	76%

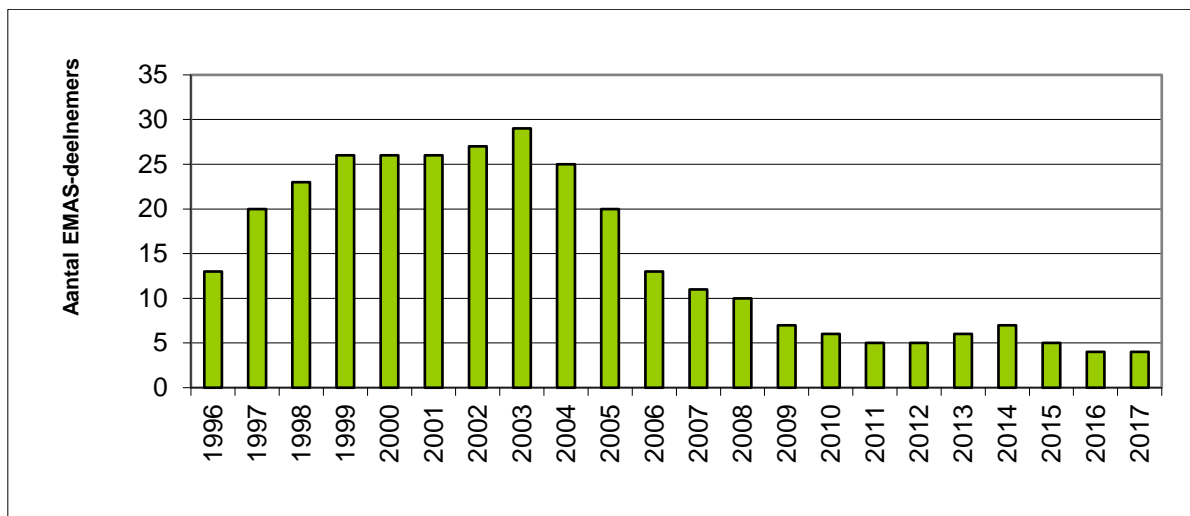
* Het is mogelijk dat meer organisaties een ISO 14001-certificaat hebben. Dit zijn organisaties met een ISO 14001-certificaat verstrekt door een certificatie-instelling die niet bij SCCM is aangesloten. Dit zijn certificatie-instellingen gevestigd en geaccrediteerd in het buitenland.

De in tabel 2 opgenomen categorieën organisaties bevatten over het algemeen grotere organisaties en/of organisaties met een behoorlijke impact op het milieu. Naarmate organisaties kleiner worden en de milieu-impact beperkter, neemt het aandeel ISO 14001-gecertificeerde organisaties af. Het aantal ISO 14001-gecertificeerde overheidsorganisaties blijft laag (27).

Aantal EMAS-geregistreerde organisaties

Eind 2017 waren vier in Nederland gevestigde organisaties geregistreerd als deelnemer aan de EMAS-verordening (ongewijzigd ten opzichte van eind 2016). Van de vier vallen er twee onder een buitenlandse moederorganisatie en zijn in een andere lidstaat geregistreerd. In 2017 zijn er geen nieuwe organisaties geregistreerd. In figuur 8 is de ontwikkeling van het aantal EMAS-deelnemers weergegeven. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de EMAS-geregistreerde organisaties.

Figuur 8: Ontwikkeling aantal EMAS-geregistreerde organisaties in Nederland op 31 december

Het aantal EMAS-registraties in de EU is licht gedaald, het waren er 3.866 eind 2017 (3.950 eind 2016). Een belangrijke doelstelling van de in 2010 herziene EMAS-verordening was de toename van het aantal registraties. Dit is vooralsnog niet gelukt. Het aantal registraties is sinds 2010 gedaald terwijl tegelijkertijd het aantal ISO 14001-certificaten is gestegen. Ook zijn er nauwelijks EMAS-registraties van buiten de EU. Duitsland heeft de meeste EMAS-geregistreerde organisaties (1.237 was 1.215), daarna volgen Italië (983 was 996), Spanje (821 was 880) en Oostenrijk (293 was 292). Van de overige lidstaten hebben er twaalf tussen de 15 en 85 registraties. Twaalf lidstaten hebben er tien of minder.

In 2017 heeft de Europese Commissie een evaluatie van de EMAS-verordening afgerond. De uitkomst daarvan was niet onverdeeld positief. De meerderheid van de lidstaten (met uitzondering van Nederland en Denemarken) wilden de verordening continueren. De Commissie heeft hiermee ingestemd onder de voorwaarden dat de lidstaten zich extra inspanden om EMAS te stimuleren. Nederland heeft aangegeven zich hier niet aan te committeren.

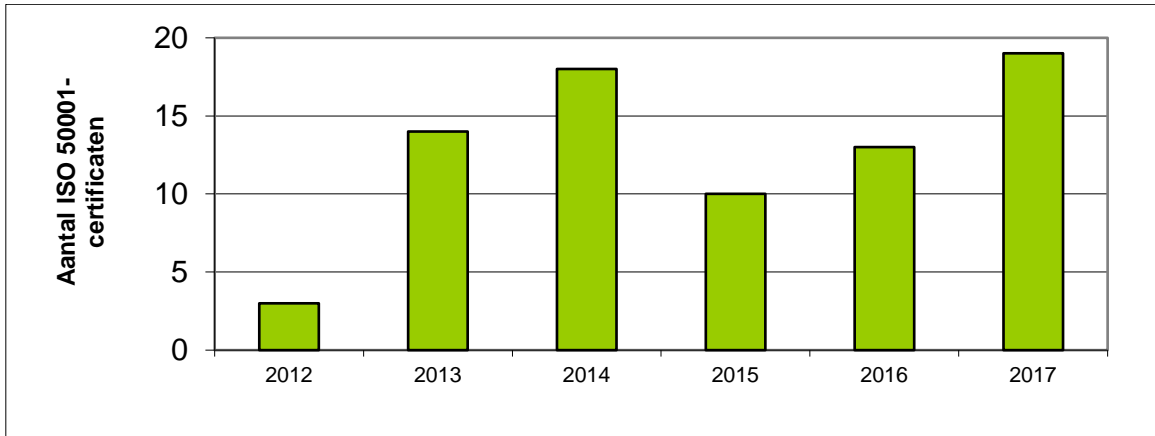
Certificatie van energiemanagementsystemen op basis van ISO 50001

Certificatie-instellingen met een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema kunnen (zonder extra kosten) ook een overeenkomst aangaan voor het gebruik van het ISO 50001-certificatieschema. Van de 17 certificatie-instellingen die het ISO 14001-certificatieschema gebruiken hebben er eind 2017 5 een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 50001-schema. Dit aantal is in 2017 niet gewijzigd.

In figuur 9 is de ontwikkeling van het aantal bij SCCM geregistreerde ISO 50001-certificaten te zien. Het aantal certificaten is in 2015 afgenomen omdat een van de certificatie-instellingen de RvA-accreditatie voor ISO 50001 toen heeft beëindigd. Daarmee zijn de certificaten verstrekt door deze certificatie-instelling verwijderd. In 2016 en 2017 is het aantal certificaten weer licht gestegen. Organisaties die op basis van de Europese Energie Efficiency Directive (EED) verplicht zijn een zogenaamde energieaudit op te stellen kunnen daarvoor een ISO 50001-certificaat gebruiken. De verwachting was dat de ISO 50001-certificatie hier in 2016 een impuls mee zou krijgen. Dat is niet het geval gebleken. Dat was reden voor SCCM om het certificatieschema CO₂-reductiemanagement met ISO 14001 te introduceren.

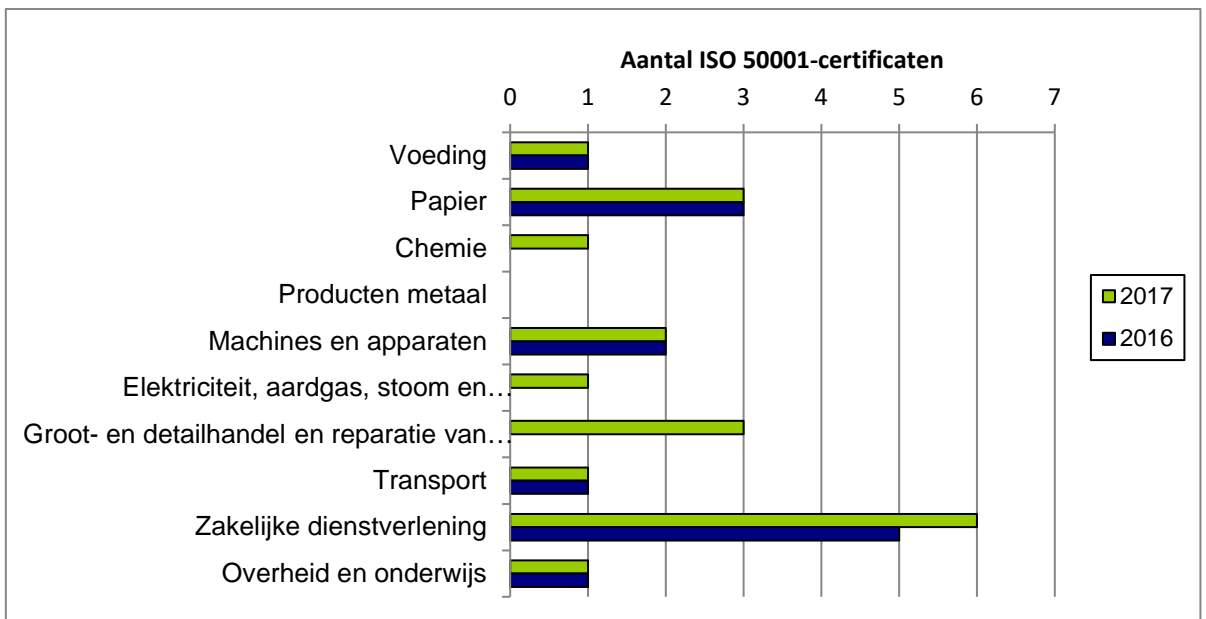
Onder de 19 geregistreerde ISO 50001-certificaten vallen in totaal 32 vestigingen. Het aantal certificaten is in 2017 met 46% en het aantal vestigingen met 88% gestegen. Er is een organisatie in de zakelijke dienstverlening met 10 vestigingen in 2017 toegevoegd, deze is reden voor de grote stijging.

Figuur 9: Ontwikkeling van het aantal ISO 50001-certificaten op 31 december

In figuur 10 is te zien dat de belangstelling het grootst is in de zakelijke dienstverlening (dit betreft onder andere bedrijven die textielservices aanbieden).

Figuur 10: Organisaties met een ISO 50001-certificaat verdeeld naar sector op 31 december

Certificatie-instellingen aangesloten voor OHSAS 18001

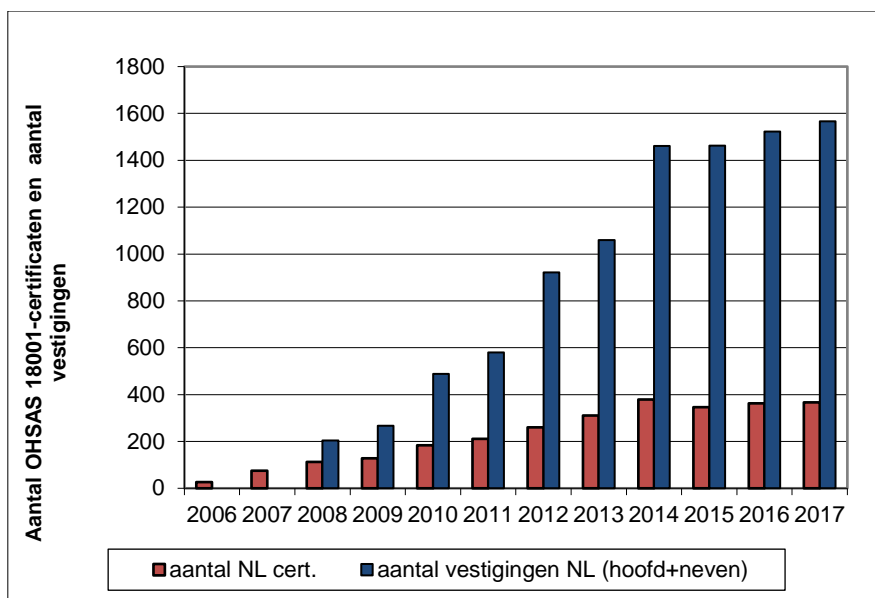
In totaal waren er eind 2017 zeven certificatie-instellingen die een overeenkomst hebben met SCCM voor het gebruik van het OHSAS 18001-certificatieschema en daarvoor door de RvA zijn geaccrediteerd. Dit aantal is ten opzichte van eind 2016 niet gewijzigd. Er zijn geen certificatie-instellingen meer in procedure bij de RvA en die daarvoor een voorovereenkomst met SCCM hebben. In bijlage 2 is een overzicht van de aangesloten en geaccrediteerde certificatie-instellingen opgenomen.

Aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties

In 2017 is het aantal door SCCM geregistreerde OHSAS 18001-certificaten min of meer gelijk gebleven. Het waren er 394 (waarvan 366 in Nederland) aan het eind van 2017 en eind 390 (waarvan 362 in Nederland) eind 2016. Veel organisaties die overwegen een arbomanagementsysteem in te voeren zijn in afwachting van de eind 2017 nog niet gepubliceerde ISO 45001-norm. Deze gaat de OHSAS 18001 vervangen en is op 12 maart 2018 gepubliceerd. De verwachting was dat deze norm eind 2016/begin 2017 zou worden gepubliceerd. Helaas is de ontwikkeling vertraagd. De ontwikkeling van het aantal OHSAS 18001-certificaten wordt daardoor negatief beïnvloed.

Organisaties in het buitenland, die door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling zijn gecertificeerd op basis van het SCCM-certificatieschema, kunnen zich vrijwillig laten registreren in de SCCM-database.

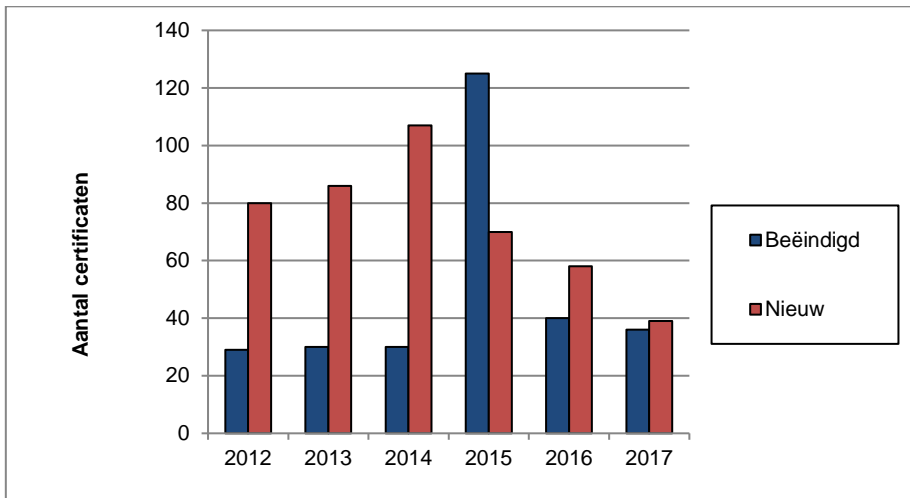
Figuur 11: Aantal bij SCCM geregistreerde OHSAS 18001-certificaten in Nederland en aantal vestigingen op certificaten op 31 december

Onder een certificaat kunnen meerdere vestigingen van de betreffende organisatie vallen. Deze staan op het certificaat van de hoofdvestiging vermeld. In figuur 11 is te zien dat onder de OHSAS 18001-certificaten een groot aantal vestigingen vallen. In 2017 is het aantal certificaten in Nederland min of meer gelijk gebleven en is het aantal vestigingen dat hieronder valt met 2% gestegen (1.523 eind 2016 en 1.549 eind 2017).

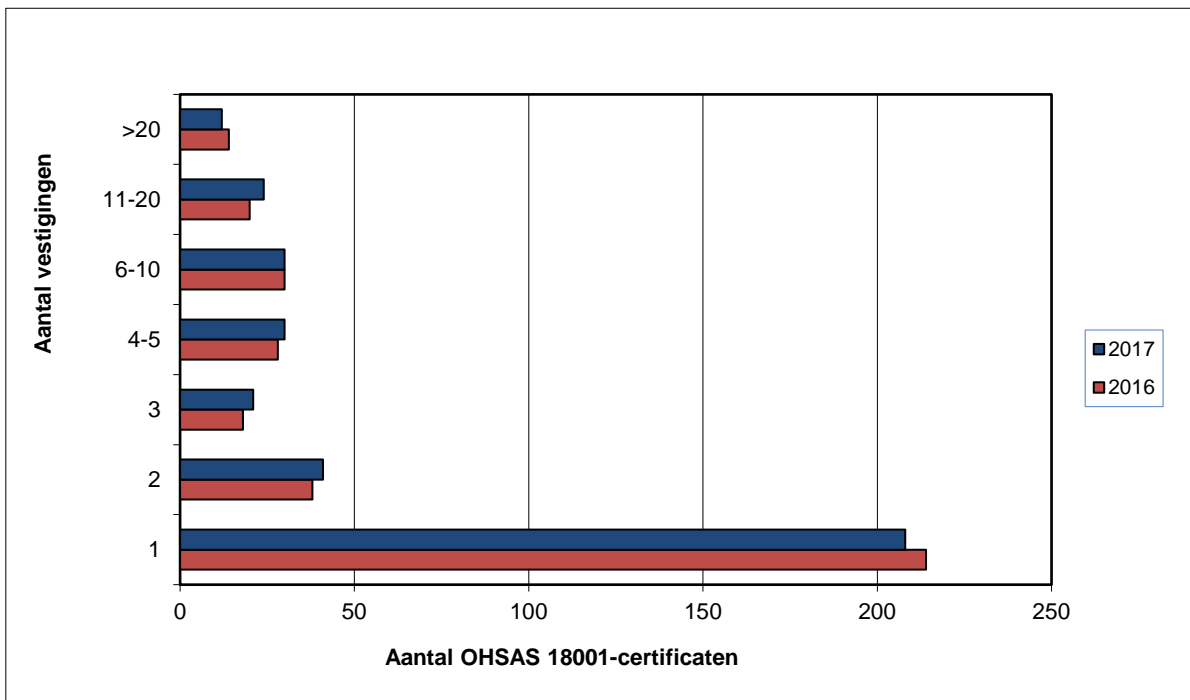
In 2017 zijn 39 nieuwe OHSAS 18001-certificaten geregistreerd (zie figuur 12). Het hoge aantal beëindigde OHSAS 18001-certificaten in 2015 hangt samen met de opzegging van de RvA-accreditatie en de beëindiging van het gebruik van het certificatieschema van SCCM door een van de certificatie-instellingen.

Figuur 12: Aantal toegevoegde en aantal verwijderde OHSAS 18001-certificaten in Nederland

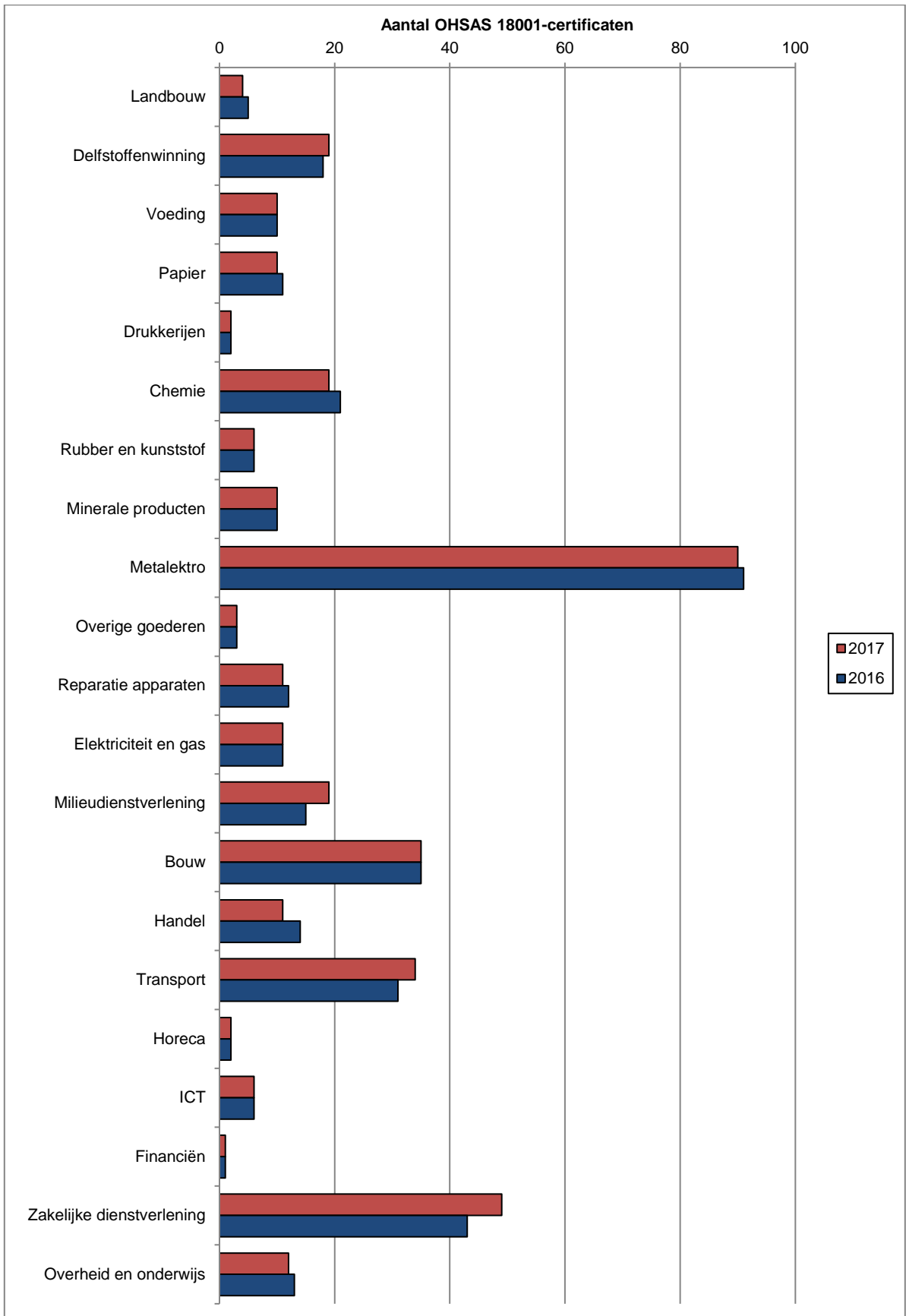
In figuur 13 is te zien dat de meeste certificaten (208) betrekking hebben op één vestiging. Er zijn twaalf certificaten met meer dan 20 vestigingen. Op het certificaat met de meeste vestigingen staan 106 vestigingen.

Figuur 13: Aantal OHSAS 18001- certificaten verdeeld over aantal vestigingen per certificaat op 31 december

De verdeling van de OHSAS 18001-certificaten over de sectoren is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 14: Verdeling OHSAS 18001-certificaten in Nederland naar sector 31 december

Veruit de meeste OHSAS 18001-certificaten zijn verstrekt bij bedrijven in de sector metalektr (93).

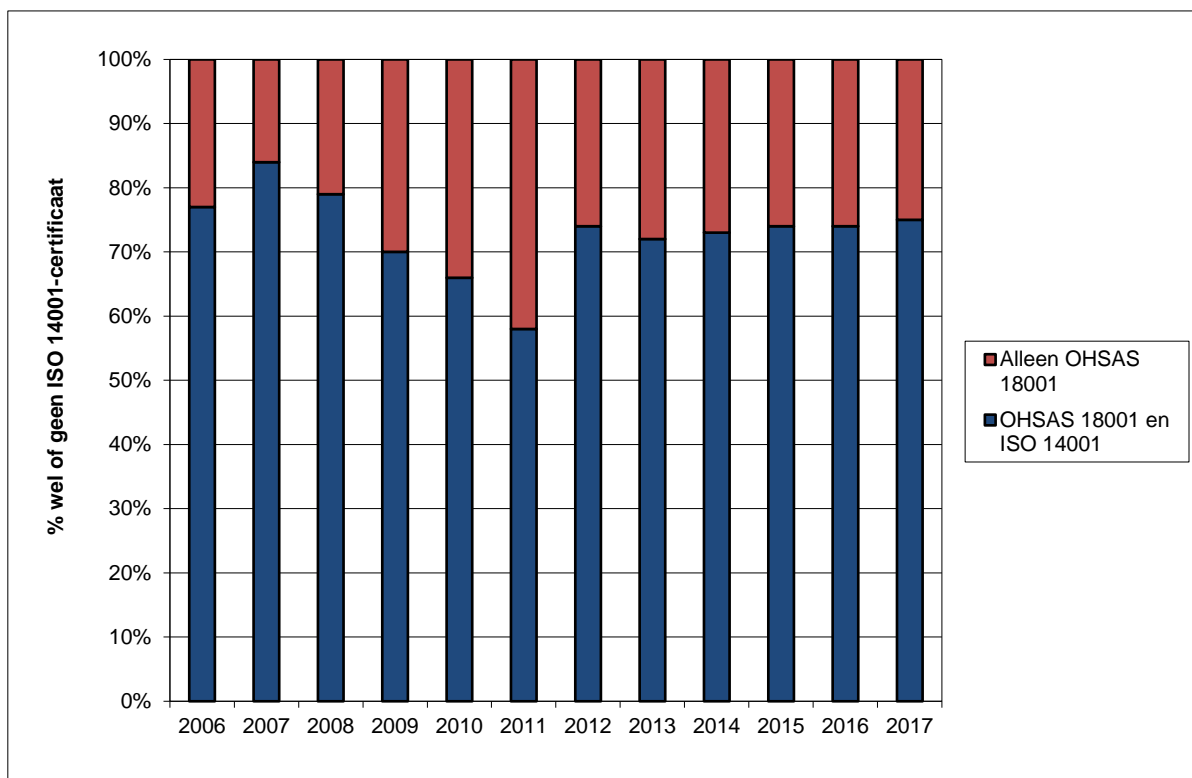
In 2016 zijn de meeste nieuwe certificaten geregistreerd in de volgende sectoren:

- metalektr (+11)
- zakelijke dienstverlening (+6)
- bouw (+5)
- vervoer en opslag (+4)

De bovenstaande cijfers betreffen de nieuwe certificaten. In figuur 14 is per sector het saldo van verwijderde en nieuwe certificaten te zien in 2016 en 2017.

In de volgende figuur is te zien dat het merendeel van de OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties in Nederland (74%) beschikt over een ISO 14001-certificaat.

Figuur 15: Verdeling aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties naar wel en niet ook ISO 14001-gecertificeerd zijn

Om een indruk te geven van het aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties ten opzichte van het totale aantal aanwezige organisaties is voor een aantal groepen bedrijven (zoals brancheorganisaties) geanalyseerd in hoeverre de bedrijven in deze groep ook voorkomen in de database van OHSAS 18001-certificaten.

Uit praktische overwegingen is dit alleen gedaan voor brancheorganisaties met een overzichtelijk aantal leden.

Tabel 3: Vergelijking groepen bedrijven met SCCM-registratie van OHSAS 18001-certificaten

Groep bedrijven	Aantal leden of bedrijven	% van het aantal leden of bedrijven met een of meer OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties/vestigingen in de SCCM-database*
AEX genoteerde bedrijven	25	16%
Bovenste 25 bedrijven uit transparantiebenchmark MVO-beleid Ministerie van Economische	25	16%
Bovenste 100 bedrijven uit transparantiebenchmark ministerie EZ	100	10%
BRZO-plichtige bedrijven	409	5%
Leden Vereniging Afvalbedrijven	50	14%
Leden VNCI (Chemie)	157	8%
Leden VHCP (Handel Chemie)	28	7%
Leden VNPI (Petrochemie)	9	0%
Leden VNP (Papier en karton)	17	24%

* Het is mogelijk dat meer organisaties een OHSAS 18001-certificaat hebben. Dit zijn organisaties met een OHSAS 18001-certificaat verstrekt door een certificatie-instelling die niet bij SCCM is aangesloten. Dit zijn certificatie-instellingen gevestigd en geaccrediteerd in het buitenland.

Gebruik van vragen- en klachtenprocedures

Bij vragen en klachten kan het gaan om vragen of klachten van:

- organisaties die een certificaat willen behalen en vragen of klachten hebben over de uitvoering van het certificatieproces en de uitkomst daarvan, bijvoorbeeld ten aanzien van door de certificatie-instelling geconstateerde afwijkingen.
- derden over een door een certificatie-instelling verstrekt certificaat. Derden kunnen bijvoorbeeld toezichthouders van de overheid zijn die bij gecertificeerde organisaties inspecties uitvoeren.

SCCM wil stimuleren dat eventuele vragen en klachten van derden daadwerkelijk bij de betrokken certificatie-instelling worden ingediend. Overheden zijn echter terughoudend met het gebruik van de klachtenprocedures. Het gebruik van deze procedures is belangrijk omdat deze het verbeteringsproces stimuleren en aanleiding kunnen zijn voor het wegnemen van verkeerde verwachtingen.

Om de drempel om vragen te stellen en/of klachten in te dienen over een verstrekt certificaat te verlagen, biedt SCCM de mogelijkheid om, klachten die formeel door een certificatie-instelling moeten worden behandeld, via SCCM in te dienen. SCCM zorgt er dan voor dat de klachten worden doorgegeven aan de betreffende certificatie-instelling. Het voordeel hiervan is dat SCCM de afhandeling van de procedure ook volgt. In 2017 zijn er door derden (niet zijnde certificaathouders) geen klachten over een verstrekt certificaat ingediend. In 2017 is er bij SCCM tweemaal een vraag gesteld over een verstrekt certificaat.

Interne organisatie

SCCM heeft geen personeelsleden in dienst. De directie- en secretariaatsvoering is uitbesteed aan Stuyt Projecten bv.

Financiën

Het jaar 2017 is afgesloten met een klein positief resultaat, dit lag in lijn met het break-even resultaat dat was begroot.

De belangrijkste inkomstenbronnen van SCCM zijn:

- contributies van de certificatie-instellingen voor het gebruik van het ISO 14001- en het OHSAS 18001-certificatieschema. De contributie per certificatie-instelling bedraagt € 2.700,00 per jaar voor het gebruik van elk van de certificatieschema's. Certificatie-instellingen krijgen een korting ingeval de accreditatie niet alle scopes omvat. Ingeval een certificatie-instelling een overeenkomst heeft voor het ISO 14001-certificatieschema, zijn aan het gebruik van het EMAS-verificatiesysteem en het ISO 50001-certificatieschema geen kosten verbonden;
- een jaarlijkse vergoeding van de certificatie-instellingen voor elk afgegeven certificaat (zowel ISO 14001, ISO 50001 als OHSAS 18001). Deze bedroeg in 2017 € 100,00 per certificaat per jaar. Ter stimulering van ISO 50001-certificatie is in 2017 de jaarlijkse vergoeding niet in rekening gebracht ingeval de gecertificeerde organisatie al een ISO 14001- en/of OHSAS 18001-certificaat heeft.

Samenstelling organen SCCM

De heer R. Valkhof (Rijkswaterstaat) is in het bestuur opgevolgd door de heer N. Knaap (Rijkswaterstaat). In het bestuur was nog een plaats van VNO-NCW niet ingevuld, deze plaats is in 2017 ingenomen door de heer C. van Houwelingen (Dow Benelux B.V.).

In het CCvD voor milieu- en energiemanagementsystemen zijn geen wijzigingen geweest.

De heer H. Martens heeft in verband met pensionering het lidmaatschap van het CCvD voor arbomanagementsystemen beëindigd. De heer Martens vertegenwoordigde twee beroepsverenigingen. Nu hebben beide beroepsverenigingen een eigen vertegenwoordiger. De heer H. Siegert vertegenwoordigt BA&O en de heer H. Arts vertegenwoordigt de NVvA.

In bijlage 1 is het meest recente overzicht opgenomen van de personen die zitting hebben in de verschillende organen van SCCM.

4 Activiteiten in 2017

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten in het verslagjaar.

Organisatie en overleggen binnen SCCM

Na de statutenwijziging in 2016 is het bestuursmodel van SCCM vereenvoudigd. De Raad van Toezicht is komen te vervallen en het bestuur is uitgebreid met een vertegenwoordiger van de certificatie-instellingen.

In bijlage 1 staan de verschillende organen van SCCM vermeld met de personen die daar zitting in hebben. Onderstaand worden de activiteiten van de verschillende organen weergegeven.

Bestuur

Het bestuur heeft in het verslagjaar vijfmaal vergaderd. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- het jaarverslag en de jaarrekening over 2016;
- de begroting voor 2018;
- de samenstelling van het bestuur;
- de uitvoering van het beleidsplan voor de periode 2016-2020;
- de beoordeling van schemabeheerders als alternatief voor beoordeling door de RvA;
- de ontwikkeling van het certificatieschema's CO₂-reductiemanagement met ISO 14001;
- rapportage vervolgonderzoek OvV naar aanleiding van Odfjell;
- de samenstelling van de CCvD's.

Centraal College van Deskundigen Milieu (CCvD Milieu) en overleg certificatie-instellingen

Er is in 2017 tweemaal een overleg geweest van CCvD Milieu en de aangesloten certificatie-instellingen. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- de ervaringen met het in september 2015 gepubliceerde certificatieschema ISO 14001:2015;
- vragen met betrekking tot de interpretatie van onderdelen uit de ISO 14001:2015;
- samenvattingen wet- en regelgeving voor mijn.sccm;
- de voortgang van de overgang van ISO 14001:2004 naar ISO 14001:2015;
- de inhoud van diverse informatiebladen (waaronder invulling contextanalyse);
- het certificatieschema 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001';
- de ontwikkeling van het instrument 'ISO 14001-milieuprestatiemeting';
- het verslag en de discussiepunten uit de auditordagen 2017 en het programma van de auditordagen 2018.

Aansluitend aan elk overleg met de certificatie-instellingen heeft een CCvD-vergadering plaatsgevonden waarbij op basis van het resultaat van het overleg met de certificatie-instellingen de formele besluiten worden genomen en onderwerpen worden geïdentificeerd die aandacht behoeven.

Centraal College van Deskundigen Arbo (CCvD Arbo) en overleg certificatie-instellingen

Er is in 2017 tweemaal een overleg geweest van CCvD Arbo en de aangesloten certificatie-instellingen. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- de ontwikkeling en implementatie van diverse internationale richtlijnen;
- de aanpassing van het OHSAS 18001-certificatieschema in verband met de implementatie van IAF-richtlijnen;
- de ontwikkeling van de ISO 45001-norm en de inhoud van het ISO 45001-certificatieschema;
- de inhoud van diverse informatiebladen (o.a. overgang van OHSAS 18001 naar ISO 45001);
- voorlichtingsactiviteiten om de bekendheid van OHSAS 18001 te verhogen;
- de resultaten van de OHSAS 18001-auditordagen 2017 en het programma in 2018;
- de vergelijking van OHSAS 18001/ISO 45001 en VCA;
- samenvattingen van arbowet- en regelgeving op mijn.sccm.

Aansluitend aan elk overleg met de certificatie-instellingen heeft een CCvD-vergadering plaatsgevonden waarbij op basis van het resultaat van het overleg met de certificatie-instellingen de formele besluiten worden genomen en onderwerpen worden geïdentificeerd die aandacht behoeven.

Raad voor Accreditatie (RvA)

De certificatieschema's voor ISO 14001 en OHSAS 18001 kunnen alleen onder accreditatie worden toegepast. Alle certificatie-instellingen die bij SCCM aangesloten voor betreffende schema's hebben een RvA-accreditatie. De betreffende certificatieschema's zijn door de RvA geëvalueerd en opgenomen op de zogenaamde BR010-lijst van de RvA. Met ingang van 1 januari 2017 beoordeelt de RvA niet langer de organisatie van schemabeheerders. Alleen de schema's kunnen door een schemabeheerder ter evaluatie bij de RvA worden aangeboden.

Omdat verschillende ministeries behoefte hebben aan een vorm van kwaliteitsborging van schemabeheer heeft een groep samenwerkende schemabeheerders (waaronder SCCM) in 2017 een norm ontwikkeld voor onafhankelijke schemabeheerders. Deze norm (NTA 8813) is tot stand gekomen via een normontwikkelingsproces via het NEN. Alle belanghebbende partijen hebben de gelegenheid gehad daarbij een inbreng te leveren. Door SCCM is het voorzitterschap verzorgd van de werkgroep welke de NTA heeft opgesteld. In 2018 wordt een systematiek ontwikkeld op basis waarvan het werken volgens de NTA 8813 aantoonbaar wordt gemaakt.

Sinds een aantal jaren is er op initiatief van SCCM een overleg van schemabeheerders om ervaringen uit te wisselen. Vanuit dit schemabeheerdersoverleg is er periodiek een afstemming met de RvA over onderwerpen die betrekking hebben op meerdere beheerders. Het gaat dan vooral over de werkwijze van de RvA.

SCCM is op verzoek van de RvA toegetreden lid van het zogenaamde 'Adviespanel belanghebbenden' dat de RvA in 2013 heeft ingesteld. SCCM vertegenwoordigt hier de schemabeheerders.

Inhoud ISO 14001-, ISO 50001- en OHSAS 18001-certificatieschema's

De certificatieschema's voor ISO 14001:2015 en ISO 50001 zijn in 2017 ongewijzigd gebleven.

Het certificatieschema voor OHSAS 18001 is geactualiseerd in verband met de implementatie van IAF-richtlijnen. Door de komst van de ISO 45001-norm zijn er internationale richtlijnen voor de accreditatie en certificatie van managementsystemen voor gezond en veilig werken opgesteld. Hierin is onder andere een systematiek voor de bepaling van tijdsbesteding en het invullen van competenties opgenomen. Om deze te richtlijnen te implementeren was aanpassing van het certificatieschema nodig.

EMAS-verificatiesysteem

In het EMAS-verificatiesysteem zijn geen wijzigingen aangebracht.

NEN-normcommissies

SCCM is lid van zowel de normcommissie voor milieu- als voor arbomanagementsystemen. In de normcommissie voor milieumanagement is een inbreng geleverd bij het geven van een reactie op zowel voorstellen voor de ontwikkeling van nieuwe normen in de ISO 14000-serie als inhoudelijke reacties op concepten van normen in de ISO 14000-serie.

In de normcommissie voor arbomanagementsystemen is bijgedragen aan het formuleren van een Nederlandse reactie op de tweede DIS-versie van de ISO 45001-norm. De ISO 45001-norm is in maart 2018 gepubliceerd en zal de OHSAS 18001-norm gaan vervangen.

Auditordagen ISO 14001

In januari 2017 hebben de ISO 14001-auditordagen voor de achttiende maal plaatsgevonden. Het is een dagprogramma dat in 2017 op vijf dagen is gehouden. In totaal hebben 137 milieuauditors van de aangesloten certificatie-instellingen deelgenomen.

Naast cases met betrekking tot de beoordeling van verschillende eisen uit de nieuwe ISO 14001-norm is aandacht besteed aan het onderwerp explosieveiligheid (ATEX), een externe deskundige heeft dit onderwerp zowel technisch inhoudelijk als wat betreft wet- en regelgeving toegelicht.

De auditors hebben ook een toets gemaakt om de kennis over wet- en regelgeving te peilen. Vragen zijn gesteld over informatie die via de samenvattingen op mijn.sccm beschikbaar is. De dagen hebben wederom een hoge waardering gekregen. Het [verslag](#) is beschikbaar via de website. Cases van de afgelopen jaren kunnen door middel van een database op internet worden geselecteerd en gedownload.

Auditordagen OHSAS 18001 – horizontaal en verticaal transport

Voor het negende jaar op rij zijn de OHSAS 18001-auditordagen georganiseerd. Het is een dagprogramma dat in 2017 tweemaal is gehouden. Er hebben in totaal 57 auditors deelgenomen. Alleen auditors werkzaam voor de aangesloten certificatie-instellingen kunnen deelnemen. In de ochtend is door een externe specialist aandacht besteed aan veiligheidsaspecten en wet- en regelgeving met betrekking tot 'horizontaal en verticaal transport'. In de middag is de voortgang van de ontwikkeling van de ISO 45001-norm besproken. Aan de hand van verschillende cases is een aantal onderwerpen uit de norm besproken waar mogelijk verschillende inzichten over de wijze van implementatie bestaan.

De dagen hebben een goede waardering gekregen. Het [verslag](#) is beschikbaar via de website. De cases kunnen door middel van een database op internet worden geselecteerd en gelezen.

Informatiebladen

Op de website zijn achttien informatiebladen (inclusief twee stappenplannen) beschikbaar. Informatiebladen zijn er bijvoorbeeld voor onderdelen van een managementsysteem en voor bepaalde arbo- of milieuonderwerpen. Doelstelling van de informatiebladen is het geven van praktische informatie waarmee organisaties ideeën opdoen voor de opzet en/of verbetering van het managementsysteem. In 2017 is een informatieblad opgesteld voor de overgang van OHSAS 18001 naar ISO 45001; is het stappenplan voor de implementatie van ISO-normen op basis van de HLS-systematiek opgesteld en is een informatieblad over CO₂-reductiemanagement opgesteld. Verder is het infoblad over de uitvoering van de contextanalyse opgesteld voor zowel ISO 14001 als ISO 45001. Verder is een aantal informatiebladen geactualiseerd en aangepast aan de eisen uit de nieuwe ISO 14001-norm.

Samenvattingen wet- en regelgeving op mijn.sccm.nl

Om de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren publiceert SCCM sinds 2011 samenvattingen van de belangrijkste onderwerpen uit de milieu- en arbowet- en -regelgeving op het besloten deel van de website (mijn.sccm). Deze samenvattingen zijn bedoeld om de kennis van zowel auditors als gecertificeerde organisaties ten aanzien van wet- en regelgeving te verhogen. De samenvattingen zijn in een toegankelijke (niet juridische) vorm geschreven en geven aan op wie de wet- en regelgeving betrekking heeft en wat belangrijke eisen zijn. Het is nadrukkelijk een samenvatting waaraan dan ook geen rechten kunnen worden ontleend. In 2017 is het aantal samenvattingen verder uitgebreid en is veel aandacht besteed aan de actualisatie. Eind december 2017 waren er in totaal 73 samenvattingen beschikbaar (was 68 eind 2016). In 2017 is tweemaal een overzicht gepubliceerd van de belangrijkste wijzigingen in de milieu- en arbowet- en -regelgeving van het afgelopen halfjaar.

Voor een aantal branches is een overzicht beschikbaar met de belangrijkste wet- en regelgeving waar een bedrijf uit de betreffende branche mee te maken kan hebben. Er zijn nu overzichten voor zes branches (transport, afvalbedrijven, chemiebedrijven, drukkerijen, metaalbewerking, bouwbedrijven).

Het aantal gebruikers van mijn.sccm is gestegen van 1.535 eind 2016 naar 1.701 eind 2017. Het aantal logins is gedaald van 6.055 naar 4.281. Ook het aantal downloads is gedaald. Er zijn in totaal

7.220 documenten gedownload (12.256 in 2016). Het meest gedownload zijn de overzichten van wijzigingen in wet- en regelgeving. De daling in 2017 heeft te maken met het feit dat in 2017 het aantal nieuwe samenvattingen dat is gepubliceerd lager is dan in 2016.

Voorlichting en publiciteit

Het geven van voorlichting behoort tot de kerntaken van SCCM. Het betreft voorlichting aan organisaties die gecertificeerd zijn, organisaties die zich aan het voorbereiden zijn op certificatie, organisaties die geconfronteerd worden met een certificaat (zoals overheden) en adviseurs.

Enkele belangrijke resultaten en activiteiten in 2017 worden onderstaand weergegeven.

- In 2017 zijn twee middagbijeenkomsten voor adviseurs georganiseerd die organisaties begeleiden bij de implementatie van milieumanagementsystemen. Het is een voortzetting van het programma dat in 2016 is ontwikkeld. In totaal hebben circa 125 adviseurs een van de adviseursmiddagen bezocht. In 2018 zal voor de milieuadviseurs een vervolgprogramma worden ontwikkeld.
- Internet vormt het belangrijkste voorlichtingskanaal. De website van SCCM is in 2017 gemiddeld maandelijks door ruim 3.800 unieke bezoekers bezocht (3.300 in 2016). In totaal is de website in 2017 ruim 62.000 keer bezocht (55.000 in 2016). De website inclusief de database met gecertificeerde organisaties wordt minimaal eenmaal per week bijgewerkt.
- In 2017 is het bestand met e-mailadressen voor het versturen van nieuwsbrieven verder gegroeid. Eind 2017 bestaat het bestand uit 3.585 adressen (3.680 in 2016). Deze hebben in 2017 viermaal een digitale nieuwsbrief ontvangen. Analyse wijst uit dat de nieuwsbrieven ook goed worden gelezen.
- In totaal zijn er in 2017 circa 21.700 documenten gedownload van de SCCM-website (19.600 in 2016).
- De databases met ISO 14001- en OHSAS 18001-certificaten is een frequent bezochte pagina op de SCCM-website: circa 26.600 zoekopdrachten zijn gegeven (was 22.000 in 2016).
- Eind 2017 staan er in totaal 1.701 personen geregistreerd voor mijn.sccm (1.535 in 2016). Dit zijn auditors werkzaam voor aangesloten certificatie-instellingen (circa 300), KAM-managers van gecertificeerde bedrijven (ruim 1.350) en een aantal overheidsfunctionarissen.
- Vragen van bedrijven, adviseurs en overheden worden beantwoord. Deze komen per telefoon en e-mail binnen. Het betreft inhoudelijke vragen en vragen over het versturen van documentatie. Inhoudelijke vragen hebben betrekking op bijvoorbeeld de interpretatie van de ISO 14001- of OHSAS 18001-norm, gecertificeerde bedrijven en de werkwijze van certificatie-instellingen.
- Een makkelijk leesbare samenvatting is gemaakt van het jaarverslag 2016, dat zal ook voor dit jaarverslag worden gedaan.
- In 2017 zijn vijf webinars verzorgd (twee in 2016). Vier webinars waren vrij toegankelijk en één webinar was alleen toegankelijk voor personen geregistreerd bij mijn.sccm. De webinars konden zowel direct worden gevolgd als achteraf bekeken en beluisterd worden via de website. De webinars hadden betrekking op de in ontwikkeling zijnde ISO 45001-norm, verticaal transport, PBM's en CO₂-reductiemanagement met ISO 14001.

5 Verwachtingen en beleid 2018

Uit de beschrijving van de stand van zaken in hoofdstuk 3 blijkt dat de ontwikkeling van het aantal ISO 14001- en ISO 45001/OHSAS 18001-certificaten in een overgangsfase verkeert. Na een aantal jaren met 'dubbele' groeicijfers is de groei vanaf 2015 beperkt of zelfs tot stilstand gekomen. Het aantal vestigingen dat onder de certificaten valt is daarentegen in de laatste jaren wel blijven stijgen. Voor ISO 14001 en ISO 50001 is de verwachting voor 2018 dat het aantal certificaten min of meer gelijk zal blijven. Voor ISO 45001/OHSAS 18001 is de verwachting dat het aantal certificaten licht zal groeien. Voor het certificaat CO₂-reductie met ISO 14001 worden in 2018 de eerste certificaten verwacht. Voor de verschillende normen wordt de verwachting toegelicht.

ISO 14001

- Op 15 september 2018 moeten alle ISO 14001-gecertificeerde organisaties zijn overgestapt op de ISO 14001:2015-norm. Op 1 januari 2018 had circa 55% van de ISO 14001-gecertificeerde organisaties de overstap naar de nieuwe norm gemaakt. Dit betekent dat nog een relatief grote groep organisaties in 2018 de overstap moet maken. De verwachting van de certificatie-instellingen is dat de meeste organisaties (circa 90%) op tijd gereed is. Circa 5% zal een paar maanden extra nodig hebben en voor 31 december 2018 gereed zijn. De overige zijn in 2019 gereed. De verwachting is dat slechts een beperkt aantal zal stoppen.
- Naast de ISO 14001-norm is in 2015 ook de ISO 9001-norm voor kwaliteitsmanagementsystemen vernieuwd. Door de verplichte toepassing van de ISO High Level Structure is de opzet van beide normen nu vergelijkbaar. Dit betekent dat het voor ISO 9001-gecertificeerde organisaties nu makkelijker wordt om het kwaliteitsmanagementsysteem te verbreden naar milieu. Wanneer de transitie naar de nieuwe normen in september is afgerond zullen organisaties dit mogelijk gaan overwegen. Mogelijk dat daar in 2018 de eerste resultaten van te zien zijn in de vorm van nieuwe ISO 14001-certificaten.
- In 2017 heeft SCCM het certificatieschema 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' geïntroduceerd. Doelstelling is dat organisaties met dit certificaat kunnen aantonen dat voldaan wordt aan de eisen uit de Energy Efficiency Directive (EED) tot het uitvoeren van een zogenaamde energieaudit. De mogelijkheid om ISO 14001 te gebruiken als basis voor het voldoen aan de EED-plicht een energieaudit uit te voeren kan voor organisaties mede reden zijn een ISO 14001-certificaat te gaan behalen.
- Het gebruik van de ISO 14001-norm zou kunnen worden versterkt wanneer zichtbaar kan worden gemaakt wat de prestaties zijn die met het milieumanagementsysteem worden behaald. In 2016 is door SCCM een eerste concept ontwikkeld voor een 'milieuprestatiemeting'. In 2017 is het instrument bij een aantal bedrijven getest. Op basis daarvan is een tweede versie ontwikkeld. Deze zal in 2018 door middel van een pilot bij een grotere groep bedrijven worden getest.

ISO 50001

- De verwachting is dat de belangstelling voor ISO 50001-certificatie beperkt blijft. Organisaties met een ISO 14001-certificaat borgen de ontwikkeling en uitvoering van het energiebeleid met het milieumanagementsysteem. Organisaties vinden de invoering van ISO 50001 een te zwaar middel om te gebruiken in het kader van de plicht tot uitvoering van een 'energieaudit' uit de Energy Efficiency Directive (EED).
- In de periode 2015-2017 werd duidelijk dat organisaties voor het voldoen aan de EED-verplichtingen het milieumanagementsysteem op basis van ISO 14001 niet willen uitbreiden met een energiemanagementsysteem op basis van ISO 50001. Om organisaties de mogelijkheid te bieden om het ISO 14001-certificaat als basis te gebruiken voor het voldoen aan de EED-verplichtingen heeft SCCM in 2017 het certificatieschema 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' ontwikkeld. Met het certificaat op basis van dit schema kan worden aangetoond dat een energieaudit is uitgevoerd. Het certificaat CO₂-reductie met ISO 14001 kan ook als opstap naar ISO 50001 worden gebruikt.

CO₂-reductiemanagement met ISO 14001

- Het certificatieschema 'CO₂-reductiemanagement met ISO 14001' is in 2017 gepubliceerd. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) adviseert Omgevingsdiensten over de acceptatie van certificaten in het kader van de plicht tot uitvoeren van een energieaudit. RVO

publiceert zogenaamde factsheets waarin certificatieregelingen worden beoordeeld. Organisaties willen vooraf de zekerheid dat RVO een positief advies uitgeeft. De verwachting is dat RVO in 2018 een factsheet over het schema van SCCM publiceert. Vanaf dat moment zullen organisaties ook het gebruik van het certificaat gaan overwegen. De eerste certificaten worden in 2018 verwacht.

ISO 45001/OHSAS 18001

- De groei van het aantal OHSAS 18001-certificaten is in 2016 en 2017 min of meer stil komen te vallen. Organisaties zijn in afwachting van de publicatie van de ISO 45001-norm, deze gaat de OHSAS 18001-norm vervangen. De ontwikkeling van deze norm heeft circa twee jaar langer geduurd dan verwacht, deze wordt begin 2018 gepubliceerd. Organisaties wachten op deze norm, in 2018 zal het aantal ISO 45001/OHSAS 18001-certificaten naar verwachting weer licht gaan toenemen.
- Het feit dat er nu een ISO-norm is voor een managementsysteem voor gezond en veilig werken zal voor veel organisaties aanleiding zijn om de implementatie van dit managementsysteem te overwegen. Uit het aantal deelnemers aan door SCCM georganiseerde webinars over ISO 45001 komt deze belangstelling naar voren. Ook zal een deel van de organisaties met een VCA-certificaat de overstap naar ISO 45001 overwegen.

Binnen de activiteiten van SCCM kan onderscheid worden gemaakt naar enerzijds de basisactiviteiten en anderzijds de projectgebonden activiteiten. De basisactiviteiten houden verband met het ontwikkelen en beheren van de certificatieschema's (waaronder het ondersteunen van de CCvD's en organiseren van overleggen met certificatie-instellingen), de organisatie van auditordagen en het geven van voorlichting. Ook het optreden als competent body voor EMAS behoort tot de basisactiviteiten. De projectgebonden activiteiten komen voort uit het beleidsplan 2016-2020.

Op basis van de in het beleidsplan geschetste ontwikkelingen wil SCCM in de periode 2016-2020 het volgende bereiken:

- Overheden stimuleren organisaties om een managementsysteem in te voeren en te laten certificeren omdat certificatie wordt gewaardeerd bij toezicht.
- Gecertificeerde organisaties implementeren de nieuwe managementsysteem normen volgens de SCCM-interpretatie.
- De uitvoering van certificatie geeft certificaathouders meer toegevoegde waarde.
- Brede toepassing SCCM-certificatieschema's in Nederland.
- Internationale afstemming van interpretaties en toelichtingen op de gebruikte normen.

In 2018 worden de volgende projecten uitgevoerd in het kader van het beleidsplan.

Waardering van gecertificeerde managementsystemen bij overheidstoezicht

- Opzetten van dialoog / leggen van contacten met toezichthouders / geven van voorlichting met betrekking tot managementsystemen, certificatie en toezicht. Dit zal in 2018 worden gericht op de bekendheid van het certificatieschema CO₂-reductiemanagement bij toezichthouders van omgevingsdiensten en ISO 45001 bij inspecteurs van Inspectie SZW.
- Ter ondersteuning van het voorgaande punt wordt voorlichtingsmateriaal gericht op toezichthouders opgesteld.
- In 2017 is een opzet uitgewerkt voor de uitvoering van pilots om ervaring op te doen met de relatie certificatie en overheidstoezicht voor ISO 14001/NTA 8620. Het is in 2017 niet gelukt voldoende bedrijven te vinden die willen deelnemen. In 2018 zal daartoe nog een poging worden gedaan.

De implementatie van de nieuwe managementsysteemnormen volgens de SCCM-interpretatie

- Door middel van nieuwsbrieven (5 à 6 in 2018) en website worden organisaties die gecertificeerd zijn of willen worden, adviseurs en andere belanghebbenden geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen en publicaties van SCCM.
- Door de organisatie van webinars (5 à 6 in 2018) wordt kennis over de nieuwe normen of bepaalde risico's en de daaraan gerelateerde wet- en regelgeving overgedragen. In 2018 zullen bijvoorbeeld webinars worden aangeboden over ISO 45001 en energiegerelateerde wet- en regelgeving.

- Diverse informatiebladen over onderdelen van de ISO 14001- en ISO 45001-norm worden opgesteld en/of aangepast aan de nieuwe norm.
- Opstelling van best practices voor de overgang van OHSAS 18001 naar ISO 45001.
- Pilot met self-assessment met het in 2017 ontwikkelde instrument om de prestaties van een organisatie gerelateerd aan het milieumanagementsysteem te meten (ISO 14001-milieuprestatiemeting).
- Organisatie van adviseursmiddagen om de kennis van adviseurs over managementsystemen en interpretatie van SCCM te verhogen.

De uitvoering van certificatie die certificaathouders meer toegevoegde waarde geeft

- Aanvulling en actualisatie van wet- en regelgeving-samenvattingen + mijn.sccm-website. Aanvulling van informatie over veel gebruikte normen/richtlijnen op arbogebied.
- Afstemming van ISO 45001-certificatie en VCA-certificering.
- Uitwerking van mogelijkheden tot (continu) onderzoek naar waardering van certificatie.
- Afstemming met andere schemabeheerders en relatie RvA.

Brede toepassing van SCCM-certificatieschema's in NL

- Implementatie van afspraken naar aanleiding van het standpunt van UKAS met betrekking tot de vermelding van SCCM op certificaten op basis van UKAS-accreditatie.
- Inventarisatie van CI's die in NL actief zijn met ISO 14001/ISO 50001/OHSAS 18001 op basis van buitenlandse accreditaties. Contact leggen met CI's over mogelijkheden SCCM-certificatieschema's.

Internationale harmonisatie

- Deelname normcommissies.
- Vertaling en bekendheid geven van publicaties van SCCM via Engelse deel van de website en internationale forums (bijv. LinkedIn).

Omdat communicatie met de verschillende doelgroepen een essentieel onderdeel is voor de uitvoering van de strategie wordt een communicatiespecialist op structurele basis ingeschakeld. Op deze manier wordt de continuïteit in de communicatie gewaarborgd.

Bijlage 1 Overzicht samenstelling bestuur en CCvD's (16 mei 2018)

Bestuur SCCM

De heer C. van Houwelingen
Namens VNO-NCW, werkzaam bij DOW Benelux B.V.
Voorzitter SCCM

De heer N. Knaap
Namens Rijkswaterstaat, werkzaam bij Rijkswaterstaat Zuid-Holland
Vicevoorzitter

De heer C.L. Droste
Namens VNO-NCW, was werkzaam bij FME
Penningmeester SCCM

De heer M. den Boer
Namens Interprovinciaal Overleg, werkzaam bij RUD Zeeland

De heer E. Franken
Namens NVCi / TÜV Nederland QA B.V.

Bureau SCCM

De heer ir. F.W. Stuyt
Directeur

Mevrouw Y.C.M. van der Voort
Projectleider

Mevrouw S. Gioia
Secretariaat

Mevrouw E. van Nispen
Communicatie

Centraal College van Deskundigen Milieu (CCvD-M)

De heer F.W. Stuyt
Directeur SCCM
Voorzitter

De heer C. van Houwelingen
Dow Benelux B.V.

Vacant
Waterschappen

De heer M. Kalders
Van Kaathoven groep

De heer H. Spiegelers (agendalid)
Ministerie van IenM

De heer P. Stroucken
Thomas Regout International B.V.

De heer P. Meerman
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
(OMWB)

De heer R. van Stigt
Vereniging BMD's / BMD Advies Centraal
Nederland

Vacant
Regionale Uitvoeringdienst - BRZO

De heer T. Bolder
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
(RVO)

De heer K. Huizinga
Rijkswaterstaat Zuid-Holland

Mevrouw A. Pols
Nederlandse Emissieautoriteit (NEa)

De heer A.F. Lourens
PostNL

Centraal College van Deskundigen Gezond en veilig werken (CCvD-G&VW)

De heer F.W. Stuyt
Directeur SCCM
Voorzitter

De heer M. Kalders
Van Kaathoven groep

De heer H. Siegert
Beroepsvereniging A&O

De heer W.W.T. Janssen
Giesbers-Wijchen

Vacant (waarnemer)
Ministerie SZW

De heer E. Heijnsbroek
Verbond Papier & Karton

De heer M. Tekstra
FrieslandCampina

De heer A. de Groot
Philips Healthcare

De heer R.B.M. Verhoef
NVVK / Verhoef A&O

De heer H.H.M. Arts
NVvA

Bijlage 2

Certificatie-instellingen geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor ISO 14001, EMAS en/of OHSAS 18001 op 22 mei 2018

Aboma Certificering bv
(ISO 14001 / OHSAS 18001)
Postbus 141
6710 BC Ede
T: 0318 - 691949
www.abomacertificering.nl

BSI Group The Netherlands B.V.
(ISO 14001)
Postbus 74103
1070 BC Amsterdam
T: 020 - 3460780
www.bsigroup.com/nl-NL/

**Bureau Veritas Inspection and Certification
The Netherlands B.V.**
(ISO 14001)
Postbus 2620
3800 GD Amersfoort
T: 088 - 4505500
www.bureauveritas.nl

C+ certificering bv
(ISO 14001)
Productieweg 8
9301 ZS Roden
T: 050 - 5011182
www.c-plus.nl

Certificatiebureau CGD B.V.
(ISO 14001)
Postbus 1085
3330 CB Zwijndrecht
T: 078 - 6106610
www.cgd.nu

DEKRA Certification B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 5185
6802 ED Arnhem
T: 088 - 9683000
www.dekra-certification.nl

DNV GL Business Assurance B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001 /
EMAS)
Postbus 9599
3007 AN Rotterdam
T: 010 - 2922700
www.dnvba.nl

EBN Certification
(ISO 14001)
Postbus 5156
2900 ED Capelle aan den IJssel
T: 010 - 4412018
www.ebncertification.nl

Kiwa Nederland B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 70
2280 AB Rijswijk
tel.: 088 - 9984400
Postbus 137
7300 AC Apeldoorn
T: 088 - 9983393
www.kiwa.nl

Lloyd's Register Nederland B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 701
3001 AS Rotterdam
T: 010 - 2018401
www.lrqa.nl en www.lrqa.com

Nederlands Certificatie Instituut
(ISO 14001 / OHSAS 18001)
Postbus 405
3233 ZJ Oostvoorne
T: 0181 - 481949
www.certificatieinstituut.nl

Nederlands Certificatie Kantoor B.V.
(ISO 14001)
Velslerweg 14
1942 LD Beverwijk
T: 0251 - 222273
www.nckbv.nl

Normec Certification B.V.
(ISO 14001)
Postbus 275
4190 CG Geldermalsen
T: 0345 - 585000
www.normeccertification.nl

SGS Nederland B.V.
(ISO 14001)
Postbus 200
3200 AE Spijkenisse
T: 0181 - 693333
www.nl.sgs.com

**SKG-IKOB Certificatie B.V. h.o.d.n. IKOB-
BKB, SKG en SKW Certificatie**

(ISO 14001)

Postbus 202

4190 CE Geldermalsen

T: 088 - 2440100

www.skjikob.nl

SKH

(ISO 14001)

Postbus 159

6700 AD Wageningen

T: 0317 - 453425

www.skh.org

TÜV Nederland QA B.V.

(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)

Ekkersrijt 4401

5692 DL Son en Breugel

T: 0499 - 339500

www.tuv.nl

Bijlage 3
Geregistreerde bedrijven in het kader van de EMAS-verordening*
(16 mei 2018)

-	Europees Octrooibureau**	Rijswijk/Den Haag
-	Joint Research Centre (JRC) Petten***	Petten
-	Sappi Maastricht B.V.	Maastricht
-	Zorgvervoercentrale Nederland BV	Rotterdam

* Op de internetsite van SCCM is een bestand opgenomen met alle organisaties die ISO 14001-gecertificeerd zijn door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling. In dit bestand kunnen selecties van de gecertificeerde bedrijven worden gemaakt naar bijvoorbeeld regio en bedrijfstak.

** De Nederlandse vestiging van het Europees Octrooibureau is in Duitsland EMAS geregistreerd als onderdeel van het in München gevestigde hoofdkantoor.

*** JRC Petten is EMAS geregistreerd in België als vestiging van de Europese Commissie.